

ZZg Nieuws

Go2school!

“Voor ’t evangelisch onderwijs...”

U vader, U zij lof en prijs
voor ’t evangelisch onderwijs
dat Gij ons hier liet geven.
Het goede zaad kiem’ ongestoord
en brenge rijke vruchten voort
voor dit en ’t eeuwig leven.

*Lied 173 uit Liederboek voor kerk,
school en huis (Suriname, 1908)
Een echt klassiek Hernhutter lied
dat op EBG-scholen (uit het hoofd)
werd gezongen.*

Wereldwijd wereldwijs

Dit jaar vieren we een bijzondere mijlpaal: 300 jaar Hernhutter onderwijs. Van Suriname tot Tanzania, van Zuid-Afrika tot Nicaragua - overal waar de Broedergemeente actief is, vind je ook hun scholen. In Nederland zijn er nog twee: in Amsterdam-Zuidoost en Zeist. Al die EBG-scholen delen een gemeenschappelijke visie: kinderen niet alleen kennis bijbrengen, maar hen ook vormen tot verantwoordelijke wereldburgers. Ook kerk en geloof spelen tijdens de schooljaren een belangrijke rol.

De nauwe band tussen EBG-kerk en EBG-school is kenmerkend. Samen streven ze ernaar om leerlingen te inspireren, uit te dagen en te ondersteunen in hun persoonlijke en spirituele groei. De Hernhutter zendelingen van het eerste uur spraken al van het ‘holistisch model’, waarbij de focus ligt op kwaliteitsonderwijs met aandacht voor ieders talenten, maar waar ook wordt ingezet op pastorale zorg voor leerlingen én leerkrachten. Bij het ZZg noemen we dit graag de meerwaarde van Hernhutter onderwijs. We dragen het een warm hart toe.

We geloven dat goed onderwijs de sleutel is tot een betere toekomst. Daarom ondersteunen we initiatieven die bijdragen aan toegang tot onderwijs voor iedereen. We schrijven er volop over in dit ZZg Nieuws. En u leest nog over veel meer zendingsprojecten wereldwijd.

We nodigen u uit om als zendingsgenoot onze missie te blijven ondersteunen. Uw gebed en uw gift doen er echt toe. Samen kunnen we ervoor zorgen dat nog meer kinderen wereldwijd wereldwijs worden!

Daniël Claas

Daniël Claas, Communicatie & Relaties

Zeister Zendingsgenootschap

Jaargang 189 nr. 3 september 2024

Pastorale en praktische zorg voor Surinaamse schoolkinderen

Steeds meer kinderen in Suriname hebben moeite om hun jaarlijkse schoolspullen te kopen; een direct gevolg van de stijgende armoede in veel gezinnen. De lokale kerk probeert zoveel mogelijk kinderen te ondersteunen en verstrekt tegoedbonnen, zodat zij met alle benodigde spullen aan een nieuw schooljaar kunnen starten. ZZg-medewerker Daniël Claas neemt een kijkje op een van de basisscholen en ontdekt waarom het zo belangrijk is dat ieder kind toegang tot onderwijs krijgt. Ook merkt hij dat kerk en school in Suriname nog steeds sterk met elkaar verbonden zijn.

Het is donderdagochtend, even over negen uur in de ochtend als ik samen met Petra Pinas, hoofd van de Algemeen Maatschappelijke Dienst van de Broedergemeente in Suriname, in de auto stap. We vertrekken vanaf het coördinatiecentrum van de kerk, midden in de drukke binnenstad. Het is volop spitsuur en kundig navigeert Petra haar auto door het drukke verkeer.

We zijn op weg naar de Shrimaansingschool der EBGs, een van de 55 EBG-basisscholen in Suriname. De school ligt in het district Wanica, net buiten Paramaribo. Op de kaart een afstand van slechts elf kilometer, toch zitten we wel zo'n veertig minuten in de auto. Rond de plek van bestemming is het even speuren. "Waar was het ook alweer?", zegt Petra. Als eerste ontdekken we de kerk die bij de school hoort. "Mooi", zegt ze, "dan kan de school nooit ver weg zijn". Petra Pinas vertelt over de onlosmakelijke connectie van EBG-school en EBG-kerk en over de oude Hernhutters die beide gebouwen altijd vlak naast elkaar bouwden. Op die manier was de dominee overdag altijd in de buurt voor geestelijke leiding, ook op school.

Even later parkeren we bij het hek van de school. Het gebouw is kenmerkend opgezet in een lange L-vorm, waar je vanzelf langs alle klassen komt zonder te verdwalen. Klaslokalen zonder ramen waar de wind, mits vanuit de goede richting, prettig doorheen waait. De eerste kamer is die van de directeur, Vera Goedhoop. Ik zie een ingelijste teamfoto en een trofee die de school vorig jaar won met een korenwedstrijd. "Er is altijd veel werk te doen", vertelt de directeur. "Daarom ben ik zo blij dat er mensen zijn die ons willen helpen bij datgene waar wijzelf niet goed aan toekomen". Een van die mensen is Joyce Belfor, een hulppredikant van de naastgelegen EBG-gemeente Helena Christina. Van de eerste kamer van het schoolgebouw lopen we naar de allerlaatste, waar zuster Belfor een eigen ruimte heeft.

"Tegenwoordig komt de dominee niet zo vaak meer op school, alleen bij bijzondere gebeurtenissen. Toch is aandacht voor geestelijke zorg - ook of juist bij kinderen

- nog steeds nodig." Zuster Belfor, ze studeerde aan het Theologisch Seminarie der EBGs en schreef een thesis over diaconaat, spreekt hier duidelijk met kennis en autoriteit. Ik ben onder de indruk van haar vastberadenheid en het verhaal dat ze vertelt. Op de Shrimaansingschool geeft zij, vrijwillig en in goede afstemming met de directeur, laagdrempelig invulling aan de geestelijke zorg. Op die manier onderhoudt ze de relatie tussen kerk en school. Meerdere dagen per week is ze op school te vinden om te luisteren naar alles wat er speelt. Ze praat met de kinderen en de leerkrachten over hun (school)werk en over de zorgen die ze hebben. "Toen ik in 2022 voor het eerst hier op school kwam, ben ik erg geschrokken", vertelt zuster Belfor. "Ik hoorde o.a. over geldzorgen in veel gezinnen en over geestelijke nood bij leerkrachten. De economische crisis was toen al in volle gang. Sommige mensen kampten zelfs met suïcidale gedachten. Het was goed om daar met hen pastoraal over te praten, of om ze door te verwijzen naar professionele hulpverleners."

Mayfield, Majagra en Adqueensia samen met hun moeder Sjanira Bobby die ook leerkracht is op de Shrimaansingschool der EBGs.

Het is mooi om te zien wat voor belangrijke plek zuster Belfor inmiddels heeft ingenomen in de school. Samen lopen we langs de lokalen om met een paar kinderen te praten. "Ha dominee, bent u daar", roept een van de leerkrachten naar zuster Belfor, "ik kom zo graag even bij u!". Op dat moment luidt de directeur de schoolbel: het is pauze. Uit alle lokalen rennen de kinderen naar buiten. Drie van hen komen naar zuster Belfor toe.

"Goedemorgen lieve kinderen, komen jullie even mee?", vraagt ze uitnodigend. Ze zijn al op de hoogte gebracht. Met elkaar lopen we naar de achterkant van de school en nemen we plaats op een bankje onder een boom. Zodra er armoede is in een gezin, heeft dat direct consequenties voor kinderen. Voor aanvang van ieder schooljaar moeten zij diverse schoolspullen aanschaffen. Als er thuis niet genoeg geld is om deze basisspullen te kopen, heb je dus de facto geen toegang tot onderwijs. Daarbij gaat het vaak om gezinnen met meerdere kinderen, niet zelden met een alleenstaande ouder. De kinderen die nu naast zuster Belfor onder de boom zitten, zijn broer en zus van elkaar. Zij kwamen voor dit schooljaar in aanmerking voor een *giftcard* van de kerk, een tegoedbon waarmee ze alle benodigde schoolspullen konden aanschaffen.

Adqueensia zit in groep acht, het laatste jaar van de basisschool. Ze is de eerste die vertelt. "Ik heb een schooluniform gekocht, broeken, een schoolbeker, pennen, potloden en schriften. Ik vind het leuk hier op school. Rekenen is mijn vak, ik houd echt van rekenen! Maar ik word ook heel erg blij van zingen. Ik zit op het schoolkoor. Ik vind het heel fijn om andere kinderen te motiveren om mee te doen in het koor. Dat doe ik door voor ze te zingen en ze nieuwe liedjes aan te leren. Volgend jaar ga ik op de middelbare school beginnen. Daar heb ik ook heel veel zin in. Ik weet nu al dat ik later kinderarts wil worden. Ik wil graag voor kinderen zorgen."

Haar broertje Mayfield zit in groep zeven. Hij vult graag aan. "Ik vind gym het allerleukste op school. En in de pauze ga ik altijd voetballen met mijn vrienden van de klas." Zijn oudere en jongere zus kijken hem aan. "Vergeet je niet iets?", vragen ze hem. Voor een kort moment kijkt hij ze allebei in de ogen. Dan schiet het hem te binnen. "O ja!", vertelt hij met een stralend gezicht, "ik zit ook in het koor, ik drum! Eerst zong ik mee, maar nu ben ik de drummer. Mijn favoriete liedje om te drummen is *Gran Gado!*" Meteen beginnen zijn zussen de melodie van de klassieke Hernhutter aria zachtjes te neuriën.

Op de terugweg echoën de woorden van de kinderen in mijn hoofd. Het is duidelijk dat Adqueensia, Mayfield en al die andere kinderen met een giftcard van de diaconie niet alleen een schooluniform kopen, of potloden of pennen. De giftcard is een ticket voor het leven. Ze krijgen toegang tot onderwijs en ze vinden sociale aansluiting bij andere kinderen door samen te leren, te spelen, te sporten, te zingen en muziek te maken. Dankzij de kerk, die aansluit bij de pastorale én praktische zorgen, kunnen ze in de school hun eigen horizon verbreden. *Gran Gado!* God is groot!

Giftcards

Door de slechte economische situatie in Suriname, is de armoede in het land de afgelopen jaren sterk toegenomen. Steeds meer mensen kunnen amper het hoofd boven water houden. Ook alleenstaande ouders met meerdere kinderen, hebben grote moeite om hun gezin in levensonderhoud te voorzien. Dat heeft direct gevolgen voor kinderen. Zij willen graag naar school, maar moeten daarvoor wel de benodigde schoolspullen aanschaffen. Als daar thuis geen geld voor is, houdt het op. De diaconie van de Broedergemeente in Suriname legt zich hier niet bij neer en probeert met het verstrekken van giftcards (tegoedbonnen), zoveel mogelijk kinderen te helpen bij de aanschaf van hun schoolspullen. Voor het komende schooljaar 2024-2025 zijn er door de diaconie 500 kinderen geselecteerd die hiervoor in aanmerking komen.

Doet u ook mee?
Scan de QR-code of kijk op www.zzg.nl/giftcards

Suriname 24003

Een levensreddend doorgangshuis

In het Doorgangshuis in Paramaribo kunnen vrouwen uit het binnenland terecht die vanwege zwangerschapscomplicaties niet thuis mogen bevallen. Zij moeten daarvoor naar het ziekenhuis in de stad. Deze vrouwen, vaak jonge inheemsen, kunnen de reis en het verblijf (8-12 weken) meestal niet zelf regelen en betalen. Maar thuisblijven kan gevaarlijk zijn voor de baby en ook voor henzelf. De Medische Zending (MZ) financiert daarom samen met het ZZg reis en verblijf voor hen en een meereizend familielid. Opvanglocatie is de Zinzendorferberg van de Broedergemeente. In dit 'Doorgangshuis' geeft MZ naast medische begeleiding ook extra aandacht aan mensen die voor het eerst van hun leven in de stad zijn, vanwege de grote cultuurschok.

Patiënten uit het binnenland die voor specialistische medische zorg een tijd in Paramaribo moeten zijn, komen ook voor het Doorgangshuis in aanmerking. Afgelopen jaar werden vijftien zwangere vrouwen en zes patiënten opgevangen en kwamen al dertien baby's veilig en gezond ter wereld. De laatste twee bevallingen moesten ten tijde van schrijven nog plaatsvinden.

Dit mooie medisch werk is kostbaar in dubbel opzicht en uw steun meer dan waard. Het ZZg draagt er dit jaar ongeveer € 20.000 aan bij.

Foto's: Medische Zending

Malawi 24024 **El Niño noodhulp**

El Niño heeft dit jaar in Malawi geleid tot langdurige droogte. Maïs en andere basisgewassen zijn verschrompeld; de prijzen op de markt verdubbeld. Een ramp voor de kleine boeren die normaliter van de opbrengst van hun veldje nét kunnen leven tot de volgende oogst. De overheid kondigde de noodtoestand af in bijna het hele land en hulporganisaties startten voorbereidingen voor grootschalige voedselverstrekking. Onze Malawische partnerorganisatie MoHDevS kwam snel in actie en kon met steun van het ZZg in de Dzaleka regio voedselpakketten uitdelen aan 300 kwetsbare families: alleenstaande vrouwen met kinderen, kinderen zonder ouders (de oudste is gezinshoofd), heel grote families en ouderen. De selectie werd gedaan door lokale kerkbestuurders en dorpsoudsten. Tijdens het wachten vertelden de mensen over hun situatie thuis: dat al hun spaargeld op was; de laatste geit verkocht; dat er niets meer was om te verkopen; dat het maandelijkse UNHCR voedselrantsoen in het vluchtelingkamp al twee keer niet kwam. De mensen waren blij met wat ze kregen: maïsmeel, bonen, olie, suiker en zout voor ongeveer een maand. *€ 13.000 heeft het ZZg bijgedragen aan deze hulpactie. Het lost het voedselprobleem niet direct op..., maar is wel een waardevol teken van meeleven. Ook van u?*

Foto: MoHDevS

In het Doorgangshuis in Paramaribo kunnen vrouwen uit het binnenland terecht die vanwege zwangerschapscomplicaties niet thuis mogen bevallen. Zij moeten daarvoor naar het ziekenhuis in de stad. Deze vrouwen, vaak jonge inheemsen, kunnen de reis en het verblijf (8-12 weken) meestal niet zelf regelen en betalen. Maar thuisblijven kan gevaarlijk zijn voor de baby en ook voor henzelf. De Medische Zending (MZ) financiert daarom samen met het ZZg reis en verblijf voor hen en een meereizend familielid. Opvanglocatie is de Zinzendorferberg van de Broedergemeente. In dit 'Doorgangshuis' geeft MZ naast medische begeleiding ook extra aandacht aan mensen die voor het eerst van hun leven in de stad zijn, vanwege de grote cultuurschok.

Patiënten uit het binnenland die voor specialistische medische zorg een tijd in Paramaribo moeten zijn, komen ook voor het Doorgangshuis in aanmerking. Afgelopen jaar werden vijftien zwangere vrouwen en zes patiënten opgevangen en kwamen al dertien baby's veilig en gezond ter wereld. De laatste twee bevallingen moesten ten tijde van schrijven nog plaatsvinden.

Dit mooie medisch werk is kostbaar in dubbel opzicht en uw steun meer dan waard. Het ZZg draagt er dit jaar ongeveer € 20.000 aan bij.

Foto's: Medische Zending

Foto: ABWM

Honduras 24021 **Schoon water, een zegen**

Veilig drinkwater is een groot probleem in La Moskitia, een geïsoleerd, arm gebied in Honduras. Noodgedwongen halen inheemse families hun water uit ondiepe putten en uit lagunes waar iedereen ook baadt en de was doet. Het drinken van vervuild water maakt mensen vaak ziek en is gevaarlijk voor jonge kinderen en kwetsbare ouderen. Een waterfilter voor elke familie kan uitkomst bieden. De Amerikaanse Moravian zendingsorganisatie ABWM en de ngo One Atta Time werken samen om duizenden waterfilters in het gebied te verspreiden. Lokale Moravian kerkleiders helpen bij het demonstreren van het filter en geven uitleg over gebruik én schoonhouden. Daarnaast bieden ze een luisterend pastoraal oor voor de zorgen van de mensen. Een waterfilter plus emmer kost € 95, en dat is inclusief vervoer, uitleg, distributie en nazorg. Geen geld voor jarenlang schoon en veilig drinkwater voor een hele familie. *Doet u mee?*

Moeravian kerkleiders helpen bij het demonstreren van het filter en geven uitleg over gebruik én schoonhouden. Daarnaast bieden ze een luisterend pastoraal oor voor de zorgen van de mensen. Een waterfilter plus emmer kost € 95, en dat is inclusief vervoer, uitleg, distributie en nazorg. Geen geld voor jarenlang schoon en veilig drinkwater voor een hele familie. *Doet u mee?*

Suriname 24002 **Voorschoolse educatie Brownsweg**

Het ZZg ondersteunt de voorscholen van de Stichting Marronage in Brownsweg. Dit jaar worden daar 98 peuters (2 - 4 jaar oud) spelerwijs voorbereid op het Nederlandstalige onderwijs in de basisschool.

Dat is zeer wenselijk, want thuis gebruiken zij meestal alleen hun moedertaal. Voorschoolse educatie geeft hun een betere uitgangspositie, waardoor onderwijsachterstand kan worden voorkomen of in elk geval verkleind.

Marronage betreft met succes de ouders bij de voorschool, o.a. via WhatsApp-groepen. Liedjes en woordpakketten worden doorgespeeld, met soms een filmpje erbij. De ouders dragen financieel behoorlijk bij, maar zolang de overheid de personeelskosten niet vergoedt moet er geld bij. Het ZZg gelooft in dit onderwijs en geeft € 23.500. *En u?*

Foto: Marronage

Suriname 24005 **Diaconale voedselhulp**

Door de aanhoudend slechte economische situatie en enorme prijsstijgingen van alle dagelijkse levensbehoeften kunnen steeds meer mensen in Suriname niet meer rondkomen. De diaconie (AMD) van de Surinaamse Broedergemeente merkt dat door het groeiend aantal mensen dat zich geen raad meer weet en aanklopt voor hulp. De AMD moet vaak nee zeggen, maar kan met steun van het ZZg wel de 150 meest hulpbehoevende helpen met een klein maandelijks voedselpakket. De ontvangers zijn mensen van binnen en buiten de kerk: voor het merendeel alleenstaande moeders met een laag inkomen, mensen zonder werk en ouderen. De AMD voert ook gesprekken met de mensen, stimuleert zelfredzaamheid en biedt een luisterend, pastoraal oor. En dat is misschien wel van even groot belang als het pakket zelf. *Kunt u de AMD steunen bij haar diaconale werk? Elke € 10 is goed voor één voedselpakket.*

Zuid-Afrika 24001 **Theologie studeren, ook online**

Bij het Theologisch Seminarie (MTC) van de Zuid-Afrikaanse Broedergemeente kunnen kerkleden een theologische opleiding volgen. Maar niet iedere student kan dat zelf betalen. Het ZZg helpt het MTC bij de financiering van beurzen. Het MTC is gestart met online theologische trainingsmodules voor jeugdwerk en jeugdpastoraat. 12 studenten volgden via Zoom al een programma van zes weken. Eén docent gaf internationaal college, vanuit het Theologisch Seminarie in Suriname! MTC directeur Jeremy Wyngaard stimuleert zo de internationale samenwerking tussen Moravian theologische opleidingsinstituten. Het MTC werkt ook aan een websiteplatform waar jongeren uit de wereldwijde Broedergemeente en andere denominaties kunnen deelnemen aan theologie-modules, uitwisselen met elkaar en werken aan persoonlijke groei. Dit onder de noemer 'Youthology'. Het ZZg draagt dit jaar weer bij aan het werk van het MTC. *Ook uw bijdrage is zeer welkom.*

Zuid-Afrika 24011 **Kinderhuis Elim Home: zorg met liefde**

200 km. van Kaapstad, in het dorpje Elim staat Elim Home, een kinderkuis van de Broedergemeente waar 50 kinderen en jongvolwassenen met zware verstandelijke en fysieke beperkingen worden verzorgd, 24 uur per dag. Elim Home biedt hun een warm, liefdevol thuis. Voor deze zorg zijn veel handen nodig. De overheid geeft wel subsidie, maar niet genoeg. Elk jaar moet Elim Home worstelen om

de exploitatie rond te krijgen. De eigen tomaten- en groenteteelt in tunnelkassen helpt mee en donaties vanuit Zuid-Afrika en Duitsland ook, maar structureel komt Elim Home geld tekort voor de zorg voor de kinderen.

Nu helemaal, vanwege de sterk gestegen kosten van energie, lonen en voedsel. Het ZZg wil bijspringen, dit jaar met € 20.000.

Helpt u mee dit mogelijk te maken?

Go2School!
Het ZZg heeft hart
voor onderwijs.
U ook?

Suriname 23011

Kostgrondjes en natuurbescherming

Door nieuwe, hoger gelegen kostgrondjes aan te leggen aan de rand van natuurpark Brownsberg kan natuurorganisatie STINASU 20 gezinnen uit lokale dorpen langs de Brownsweg vrijwaren van steeds vaker optredende overstromingen van hun grondjes langs de Surinamerivier. In ruil daarvoor 'bewaken' die gezinnen de toegangsweg naar het natuurpark en helpen zo illegale winning van goud en hout te voorkomen. Het ZZg draagt € 22.570 bij, vooral vanwege de binding tussen de betrokken dorpen en de Broedergemeente via kerk, onderwijs en gezondheidszorg. En het betreft een kwetsbare bevolkingsgroep. *Hebt u een band met Brownsweg, doet u dan mee?*

Suriname 24020

Zending via de studio

In 2021, coronatijd, gaf het ZZg een subsidie aan de Stadszending van de EBGs voor moderne video- en randapparatuur in hun studio en training van technici en voorgangers om het te gebruiken. Sindsdien verschijnt elke week een EBGs nieuwsuitzending op YouTube, met inmiddels 1000 abonnees en 372 vaste kijkers. 100 mensen volgden online bijbelstudies over Daniël en Openbaringen en ook de online kerkdiensten worden goed bekeken. Een mooi resultaat, ook financieel, want kijkers blijken financieel te gaan bijdragen als ze 'hun' kerk op tv zien. Ook de verhuur van de studio levert geld op. De Stadszending gebruikt deze inkomsten voor haar echte werk: evangelieverkondiging. De studio is destijds wat provisorisch opgezet, maar nu onlinezendingen steeds belangrijker wordt, moet de ruimte iets professioneler ogen. Het ZZg ziet de potentie van de studio voor zendingswerk en draagt € 2.000 bij. *Investeert u mee?*

De projecten met dit logo zijn onderdeel van het ZZg Kinderprogramma.

Kijk op
www.zzg.nl/kinderprogramma

Lezersonderzoek: laat uw stem horen

Niet alleen vanwege uw donaties, maar ook door abonnee te zijn van ZZg Nieuws, geeft u aan dat u het werk van het ZZg belangrijk blijft vinden. Als onze zendingsgenoot helpt u mensen in andere landen vooruit via projecten. Dat geeft het kleine team van medewerkers bij het ZZg de motivatie om mede namens u dit belangrijke werk te doen. Wij zijn u dan ook zeer dankbaar voor uw betrokkenheid.

Dit najaar is het ZZg bezig om haar vijfjarig beleidsplan te formuleren. Een goed moment om even stil te staan bij de vraag hoe het ZZg haar taken uitvoert, of het de juiste taken zijn, wat beter kan, wat meer aandacht behoef. Via dit beknopte lezersonderzoek kunt u ons daarbij helpen, door aan te geven wat u goed of minder goed vindt gaan. We stellen vier vragen voor. Daaronder leest u hoe u kunt reageren.

1. Over de informatie die u van ZZg krijgt:

- a Vind u het papieren ZZg Nieuws belangrijk, of zou u dit ook per e-mail willen ontvangen?
- Alleen op papier
  - Beide
  - Alleen per e-mail
- b Hoe vaak zou u het ZZg Nieuws (per post of per e-mail) willen ontvangen?
- 1x per jaar
  - 2x per jaar
  - 3x per jaar
  - 4x per jaar
  - vaker
- c Vindt u in het ZZg Nieuws voldoende informatie over de projecten waaraan uw donatie heeft bijgedragen?
- Ja
  - Nee, want: _____
- d Ziet u verbeterpunten in het contact van het ZZg naar u toe?
- Nee
  - Ja, namelijk: _____

2. Over de huidige ondersteuning die het ZZg biedt aan behoeftigen in de vorm van projecten en noodhulp:

- a Wilt u iets zeggen over wat u goed vindt aan die ondersteuning?
- _____
- _____
- b Wilt u, als u vindt dat het ZZg zaken juist niet goed doet, aangeven wat niet goed is?
- _____
- _____

- c Welke projecten hebben uw voorkeur voor ondersteuning? (Woord / Daad / Overig). Met 'woord' bedoelen we een nadruk op verdieping van het evangelie; met 'daad' bedoelen we vooral praktische ondersteuning, en met 'overig' bedoelen we vooral projecten die de verbinding op een andere, vaak spontane manier ondersteunen.
- _____
- _____

3. Over de toekomst van het ZZg

- a Welke kansen voor verbetering ziet u die het ZZg volgens u niet moet laten liggen?
- _____
- _____
- b Welke uitdagingen ziet u waarvoor u het ZZg wilt waarschuwen?
- _____
- _____
- ## 4. Heeft u nog andere suggesties?
- a Bijvoorbeeld over welke mensen of organisaties u zou aanbevelen; mensen die het werk van het ZZg een warm hart zou kunnen toedragen?
- _____
- _____
- b Of anders?
- _____
- _____

U kunt op de volgende manieren reageren (het liefste voor 1 november)

- via de website: www.zzg.nl/enquete
- per brief: Antwoordnummer 225, 3700 VB Zeist (postzegel hoeft niet, mag wel).

In het volgende ZZg Nieuws (december) hopen we u te informeren over de resultaten van het lezersonderzoek.

Hartelijk dank voor uw reactie.

Nico van Wageningen
Interim coördinator ZZg

Hernhutter onderwijs: school en kerk al 300 jaar verbonden

Urmie Mingoen

Twee jaar na de stichting van Herrnhut, werd op 12 mei 1724 de eerste steen gelegd voor de eerste EBG-school. Ds. Urmie Mingoen uit Suriname, die ook jarenlang voor het EBG-onderwijs werkte, beschrijft aan de hand van archiefmateriaal hoe het Hernhutter onderwijs 300 jaar geleden naar Suriname werd gebracht en onder welke omstandigheden dat gebeurde.

De EBG-zending begon in Suriname in 1735 met de komst van de eerste zendelingen uit Herrnhut. Hun doel was het verspreiden van het evangelie onder de inheemse bevolking, tot slaaf gemaakten en marrons. De zendelingen zagen hen niet als minderwaardig, maar als toekomstige kinderen van God die recht hebben op bekering, religieuze onderricht en een goede behandeling. Vanuit deze 'holistische benadering' hielden ze rekening met de vele facetten in de relaties met en benadering van mensen. Het onderwijs was aanvankelijk pragmatisch, gericht op het leren lezen van de Bijbel en het communiceren van het evangelie. Het was daarom niet vreemd dat overal waar de zendelingen terecht kwamen, in het diepe binnenland, in de stad of in de districten, zendingsposten en scholen werden gebouwd voor de bekeerlingen en hun kinderen.

De zendelingen vertaalden Bijbelgedeelten in lokale talen, zoals het Arowaks en het Neger-Engels (nu Sranantongo). Vervolgens richtten ze scholen op waar zowel kinderen als volwassenen leerden lezen, schrijven en rekenen. De zendelingen ondervonden aanvankelijk tegenwerking van plantage-eigenaren, die bang waren dat geletterde tot slaaf gemaakten hun wreedheid aan de kaak zouden stellen. Geleidelijk kregen ze meer ruimte. In 1844 werd het verbod op onderwijs aan kinderen van tot slaaf gemaakten opgeheven.

Na de afschaffing van de slavernij in 1863 groeide de bevolking door de komst van contractarbeiders uit China, India en Indonesië. De EBG breidde haar onderwijs uit naar deze nieuwe groepen. In 1876 werd de Leerplichtwet ingevoerd, maar deze gold aanvankelijk niet voor kinderen van contractarbeiders. Zij moesten op grond van de contractverplichtingen van hun ouders, vanaf hun tiende levensjaar op de plantages werken.

Het Nederlands koloniale bestuur voerde een 'assimilatiepolitiek': de Surinaamse bevolking moest zo snel mogelijk 'vernederlandsd' worden. Ook het onderwijs moest op Nederlandse leest geschoeid zijn met Nederlands als onderwijstaal. Dit sloot echter niet aan bij de Surinaamse realiteit, waar veel kinderen meertalig waren en het Nederlands niet als moedertaal hadden.

Na de onafhankelijkheid in 1975 en de staatsgreep in 1980 verslechterde de sociaaleconomische situatie in Suriname. Dit had negatieve gevolgen voor het onderwijs. Veel Surinamers emigreerden naar Nederland, waaronder ook onderwijzers. De burgeroorlog in de jaren '80 leidde tot een humanitaire crisis en interne migratie.

Het EBG-onderwijs heeft een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van Suriname. Vele prominenten hebben EBG-onderwijs genoten. De scholen staan bekend als volksscholen, open voor iedereen ongeacht achtergrond of religie. In 2024 beheert Stichting Onderwijs der EBGs, verantwoordelijk voor het beheer van de scholen, 55 basisscholen en 9 middelbare scholen met bijna 10.000 leerlingen.

Door de eeuwen heen heeft EBG-onderwijs zich steeds aangepast aan veranderende omstandigheden en beleid, maar is altijd trouw gebleven aan haar kernwaarden van inclusiviteit en holistische ontwikkeling. De uitdagingen voor de toekomst vragen om creativiteit, doorzettingsvermogen en trouw aan de missie. De kerk kan het onderwijs hierbij helpen, door haar kracht in te zetten om de Surinaamse gemeenschap te ondersteunen, geïnspireerd door het evangelie en de holistische aanpak van de Unitas Fratrum. Misschien is het wel een van de grootste verdiensten van de EBG, dat onderwijs en evangelie altijd nauw verweven zijn geweest, gericht op de geestelijke, morele en intellectuele ontwikkeling van elk individu.

Archiefphoto van een EBG-school in het binnenland van Suriname

Het ZZg heeft hart voor onderwijs en ondersteunt schoolkinderen uit arme gezinnen in Suriname met tegoedbonnen voor schoolspullen (zie pagina 2-3). Ook kon het ZZg dankzij donateurs bijdragen aan de ontwikkeling van een nieuwe godsdienstmethode voor de Surinaamse EBG-scholen. Ook in andere landen ondersteunt het ZZg onderwijsprojecten, denk aan voorschoolse educatie en vakscholen in Tanzania en Malawi.

Urmie Mingoen (1961) woont in Suriname, is predikant en werkte daarnaast jarenlang voor Stichting Onderwijs der EBGs. Ze deed uitgebreid onderzoek naar de geschiedenis van het Hernhutter onderwijs. In een uitgebreid artikel beschrijft ze de ontwikkeling en impact van het onderwijs van de Evangelische Broedergemeente in Suriname over een periode van 300 jaar. Bovenstaand verhaal is een sterk ingekorte bewerking van dat artikel. Het volledige stuk is te lezen op www.zzg.nl/hernhutteronderwijs. Op zaterdag 21 september is ds. Mingoen te gast op het Zendingfeest in Zeist (zie pagina 8) om nog meer te vertellen over het Hernhutter onderwijs, in Suriname, maar ook in Nederland en andere landen. Op die dag zal niet alleen de geschiedenis aan bod komen, maar ook het heden en de toekomst.

Bijna Zendingsfeest!

Komt u ook naar het Zendingsfeest op zaterdag 21 september tussen 10.30 en 16.00 uur? Een dag van ontmoeting, kerk-zijn en verdieping in Zeist voor iedereen die zich verbonden weet met zending en kerk. Met een vertrouwd programma, zoals een kerkdienst in de ochtend en in de middag, heerlijk eten en drinken en een verdiepend programma aan de hand van het thema. Dat thema is dit jaar: *Go2School! - 300 jaar hernhutter onderwijs*. Daarbij zullen we met elkaar nadenken en in gesprek gaan over het bijzondere aspect van hernhutter onderwijs. Wat maakt dit nu zo uniek? We kijken daarbij naar het verleden, hoe de eerste hernhutter zendelingen met het onderwijs begonnen, maar we horen ook hoe de Broedergemeente vandaag de dag nog steeds een unieke twist geeft aan onderwijs in Nederland, Suriname en andere landen. We hebben deze dag een speciale gast in ons midden: ds. Urmie Mingoen uit Suriname. Jarenlang was zij als onderwijsconsulent betrokken bij Stichting Onderwijs der EBGS. Inmiddels is ze gepensioneerd, maar ze ontwikkelt nog steeds empowermenttrainingen voor Surinaamse EBG-leerkrachten om hen te trainen in de EBG-identiteit. Daar gaan we vast en zeker meer over horen. De opbrengsten van het Zendingsfeest zijn dit jaar bestemd voor giftcards voor kinderen in Suriname die opgroeien in armoede. Zie ook pagina 2-3 en www.zzg.nl/zendingsfeest.

Podcast Missie ZZg

Zending: een gepasseerd station of relevanter dan ooit te voren? In 'Missie ZZg' gaan we in gesprek over de betekenis van zending in de moderne tijd. Welk rol heeft het ZZg / Zeister Zendingsgenootschap, opgericht in 1793 en nog steeds actief, nog te spelen op het gebied van zending? We praten erover met mensen uit de Evangelische Broedergemeente, de Nederlandse Zendingsraad en andere mensen uit het zendingsveld. Met deze podcast proberen we te ontdekken hoe het ZZg, samen met zendingsgenoten, vorm en inhoud kan geven aan zending anno nu. De eerste twee afleveringen zijn inmiddels opgenomen en vanaf september te beluisteren op www.zzg.nl/ podcast of via uw favoriete podcast-app.

Kerstgeschenkenactie

In oktober gaat onze jaarlijkse Kerstgeschenkenactie voor Suriname weer van start. Een mooie, hartverwarmende ZZg-traditie.

Kwetsbare ouderen, alleenstaande moeders met hun kinderen, kinderen in kindertehuizen; u kunt ze blij maken met een cadeautje, een levensmiddelenpakket en een fijne kerstviering. Deed u al eerder mee, dan krijgt u de informatie thuisgestuurd. Is het uw eerste keer, maak dan een gift over naar IBAN NL74 RABO 0375 2169 36 en vermeld 'Kerstactie Suriname 2024'. Elke gift is welkom. Vorig jaar hebben we een kleine 500 ouderen, diaconiecliënten en personeelsleden van de kindertehuizen en internaten blij kunnen maken en zo'n 150 kinderen en jongeren. Kunnen we dat dit jaar met elkaar weer doen?

Dagtekstenboekje

Het Dagtekstenboekje van de Evangelische Broedergemeente is voor veel mensen een trouwe metgezel en gaat al jaren mee. In 2025 is het boekje toe aan de 295e jaargang. De Dagteksten verschijnen vandaag de dag in meer dan 60 talen in Europa, Afrika, Amerika en Azië. Wereldwijd weten de lezers zich verbonden met christenen wereldwijd, die op dezelfde dag dezelfde teksten lezen.

Het Dagtekstenboekje 2025 kost € 7,99 en is vanaf september te bestellen op dagteksten.nl of bel naar 030 692 48 33.

ZZg Nieuws via e-mail ontvangen

Het ZZg Nieuws kunt u ook per e-mail ontvangen. U blijft op de hoogte, spaart het milieu en onze portokosten. We sturen u een e-mailnieuwsbrief met een directe link naar het ZZg Nieuws zoals dat nu voor u ligt. Aanmelden kan eenvoudig via www.zzg.nl/mijn-zzg.

Zusterplein 20 3703 CB Zeist - tel. (030) 692 71 80 - info@zzg.nl - www.zzg.nl

Giften en donaties zijn welkom op banknr. NL74 RABO 0375 2169 36, t.n.v. ZZg, Zeist. Vermeld eventueel doel/projecttitel. BIC: RABONL2U
Een meeropbrengst voor een project besteedt het ZZg aan soortgelijke projecten. Een gift toch bestemmen voor een specifiek project? Laat het ons weten. **Minder post ontvangen?** Bel ons of kijk op: www.zzg.nl/mijn-zzg

Redactie: Daniël Claas, Jeannet Kelholt, Urmie Mingoen. Eindredactie: Daniël Claas
Vormgeving: Manschot Grafimedia - Drukwerk: Tesink

